nieuws

Besmette evers maken van 2018 drama voor varkenssector

nieuws

Toen er in september Afrikaanse varkenspest gemeld werd in het uiterste zuiden van ons land, brak er paniek uit bij varkenshouders. Intussen zijn er 70 besmette everzwijnen maar niet één varken bezweek aan het erg besmettelijke virus. “Hopelijk gebeurt dat laatste nooit want dan zou de catastrofe compleet zijn”, zegt Koen Bernaerts, varkenshouder in de Noorderkempen en sectorvakgroepvoorzitter bij Boerenbond. Zijn collega’s in Limburg zijn volop bezig met het omheinen van hun bedrijven want daar dwalen de everzwijnen rond de stallen. Zelf prijst hij zich gelukkig met de afwezigheid van evers in Wuustwezel, maar deelt hij economisch in de klappen. “2018 was al niet goed te noemen en met de recente prijsval zullen de meeste bedrijven in het rood eindigen.”

11 OKTOBER 2018 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:47

Lees meer over:
economie

Toen er in september Afrikaanse varkenspest gemeld werd in het uiterste zuiden van ons land, brak er paniek uit bij varkenshouders. Intussen zijn er 70 besmette everzwijnen maar niet één varken bezweek aan het erg besmettelijke virus. “Hopelijk gebeurt dat laatste nooit want dan zou de catastrofe compleet zijn”, zegt Koen Bernaerts, varkenshouder in de Noorderkempen en sectorvakgroepvoorzitter bij Boerenbond. Zijn collega’s in Limburg zijn volop bezig met het omheinen van hun bedrijven want daar dwalen de everzwijnen rond de stallen. Zelf prijst hij zich gelukkig met de afwezigheid van evers in Wuustwezel, maar deelt hij economisch in de klappen. “2018 was al niet goed te noemen en met de recente prijsval zullen de meeste bedrijven in het rood eindigen.”

Op de vaststelling van Afrikaanse varkenspest bij everzwijnen in de bossen van de provincie Luxemburg reageerde de varkensmarkt in de week van 17 september met een prijsdaling van 10 eurocent per kilo levend varken. Sindsdien noteert de varkensprijs onveranderd 91 eurocent per kilo. “Dramatisch laag”, zucht Koen Bernaerts, die een gesloten varkensbedrijf runt in Wuustwezel en Kalmthout. Als sectorvakgroepvoorzitter bij Boerenbond wijst hij op de nog grotere moeilijkheden waarin zeugenhouders verkeren. De biggenprijs is in elkaar gestort en bedraagt nog 13 euro per big. Ter vergelijking, op zijn hoogst noteerde de Vlaamse Biggenprijs dit jaar 38,5 euro. Nog groter is het verschil met 2017, toen biggen twee maanden lang 50 euro waard waren.

Ook voor vleesvarkenshouders en gesloten bedrijven is het contrast met 2017 gigantisch. Halfweg het jaar kreeg een producent 1,33 euro per kilo levend gewicht uitbetaald. “Naar het jaareinde toe kwam de prijs onder druk te staan, maar gemiddeld was 2017 een goed jaar. Als dat zo is, moeten we dat ook durven zeggen”, vindt Bernaerts. De goede conjunctuur wakkerde in eigen land én daarbuiten de productie aan. Daardoor kwamen de noteringen in de loop van 2018 steeds meer onder druk te staan. In de eerste

acht maanden van 2018 lag de varkensprijs 18 procent lager dan in dezelfde periode in 2017. Door de periode van hoge prijzen had Europa aan export ingeboet, onder meer aan de Amerikaanse varkensindustrie die profiteerde van een zwakkere dollar.
De rendabiliteitsbarometer die Boerenbond berekent voor de varkenshouderij is dit jaar weggezakt onder het vijfjarige gemiddelde. “Het vertrouwen is zoek”, zegt Koen Bernaerts, en dat heeft op dit moment alles te maken met de uitbraak van Afrikaanse varkenspest. Buiten de EU sluiten landen hun grenzen voor Belgisch varkensvlees. Zestien landen voerden een embargo in. Zij kunnen dat rechtvaardigen op basis van de onderhandelde exportcertificaten, die meestal ‘varkenspestvrij’ als voorwaarde bevatten. Maleisië is intussen op andere ideeën gebracht via de diplomatieke vertegenwoordigingen, en importeert weer diepgevroren vlees.
Het leeuwendeel van het Belgisch varkensvlees vindt zijn weg naar de binnenlandse en de Europese markt. Zolang de professionele varkenshouderij virusvrij blijft, geniet België het statuut ‘vrij van Afrikaanse varkenspest’ voor varkensvlees. Andere lidstaten mogen de handel met België niet blokkeren. “Dat doen landen als Duitsland en Nederland dan ook niet, maar bedrijven die daar gevestigd zijn kan je niet tot kopen verplichten. De Duitse vleesindustrie maakt bijvoorbeeld misbruik van de situatie door Belgische varkens en varkenskarkassen goedkoper aan te kopen en de eigen winstmarge op te krikken. Waar is het ééngemaakte Europa nu”, zegt Bernaerts geërgerd.
Net omdat Belgische varkens zo goedkoop zijn nu, blijven ze hun weg vinden naar de markt. “Het prijsverschil is met 4 eurocent per kilo groot genoeg om de export aan de gang te houden”, ervaart de sectorvoorzitter. Alleen de uitvoer naar Nederland liep strop omdat het grote vleesconcern VION zijn rug keerde naar Belgische leveranciers. “Met Belgische varkens is helemaal niets mis, maar VION wou derde landen niet voor het hoofd stoten. Duitse vleesconcerns houden de productstromen gewoon gescheiden. Zij zorgen ervoor dat het vlees van de in België vetgemeste varkens op de interne markt terechtkomt”, weet Wouter Wytynck (Boerenbond), secretaris van de sectorvakgroep.
Zolang er Afrikaanse varkenspest voorkomt bij everzwijnen hebben buitenlandse afnemers een (drog)reden om de aankoopprijs te drukken. Varkenshouder Bernaerts vreest dat zij niet snel zullen afstappen van die handelswijze. Een gunstige marktsituatie, waarbij vraag en aanbod meer in evenwicht zijn, kan daar volgens Wytynck verandering in brengen. Varkenshouders hopen dat die dag snel komt want een basisprijs van 91 eurocent, waarin de 10 eurocent toeslag uit het verleden reeds verwerkt zit, is barslecht. “Het is van de dioxinecrisis geleden dat de varkensprijs zo diep wegzakte”, aldus Bernaerts.
Over de aanpak van de ziekte-uitbraak door de overheid is de sectorvakgroep van Boerenbond zeer te spreken. “Wij waren vragende partij om de varkensbedrijven in de besmette zone te ruimen. Dat is gelukkig gebeurd. De plaats van de uitbraak, het dorpje Etalle in de provincie Luxemburg, is ver van de grote concentraties aan varkensbedrijven in Vlaanderen. Toch zijn we niet veilig hier in het noorden van het land. Het is de opdracht van iedere varkenshouder om de bioveiligheid op zijn bedrijf 120 procent sluitend te maken.” Op het gesloten varkensbedrijf van Bernaerts vertaalt zich dat in het weren van bezoekers in de stallen en het ontsmetten van het erf na het vertrek van kadaververwerker Rendac. “Collega’s die in Limburg actief zijn, plaatsen een (dubbele) omheining rond hun stallen. Zij zijn bang om evers over de vloer te krijgen. Wilde zwijnen blijven daar niet in de bossen, maar dwalen op de akkers en rond de stallen.”
Op gezag van het Voedselagentschap worden varkens in gans het land van het bedrijf waar ze grootgebracht zijn rechtstreeks naar het slachthuis gevoerd. Een transporteur mag nu dus niet halt houden om varkens te laden op een tweede varkensbedrijf, zelfs niet wanneer hij onderweg is met een halflege vrachtwagen. “Dat is een voorzorgsmaatregel waar we als sector achter staan”, zegt Koen Bernaerts, “maar het veroorzaakt wel problemen wanneer bedrijven enkele zeugen of fokgelten willen afvoeren naar het slachthuis. Transporteurs staan niet te springen om een handvol dieren te vervoeren.”
Het opbrengstenplaatje klopt dit jaar niet op varkensbedrijven, niet op vleesvarkens- en gesloten bedrijven en al helemaal niet op zeugenbedrijven. Ook de kostprijs gaat de verkeerde kant uit. Bernaerts verwijst naar de stijgende graanprijzen. “Een goede zaak voor collega-akkerbouwers, maar het maakt ons voeder duurder.” Ook energie werd duurder in 2018, zo maar even 9 procent volgens de Boerenbond-raming. Op de koop toe zou het zomaar kunnen dat in november het licht uitgaat. Bernaerts: “Over een noodgenerator beschik ik niet als het zover komt. Op een zomerdag zou het uitvallen van de ventilatie een drama zijn, maar in de winter red ik dat wel enkele uren. Ideaal is het niet want door ramen en deuren open te zetten, valt de koude buitenlucht rechtstreeks op de varkens.”
Naast voeder en energie is mestafzet een belangrijke kostenpost op varkensbedrijven. In de Noorderkempen is de mestproductie groot in verhouding tot het beschikbare land. Daarom werkt Bernaerts samen met collega-veehouders in de mestverwerkingscoöperatie Bio-Noord. “Wij handhaven de kostprijs van verwerking. Marge op de installatie in Brecht is er nauwelijks. Een deel van de mest vergisten we eerst. Door de stijgende kostprijs van nevenstromen uit de voedingsindustrie en het waardeverlies van groenestroomcertificaten wordt dat financieel steeds minder interessant. Vroeger kregen we geld voor de grondstoffen waarop de vergister draait, nu moeten we tot 130 euro betalen voor goed vergistbare producten. Bio-Noord gaat daarom alleen nog stroom produceren voor de eigen site, en niet langer elektriciteit op het net zetten.”
Draaien mestverwerkingsinstallaties overuren wanneer het zesde mestactieplan in voege gaat in 2019? De sectorvoorzitter vindt het nog te vroeg om dat te zeggen maar hij maakt zich wel zorgen. “Het mestbeleid kan bijna niet meer strenger en toch weet je als

landbouwer dat de duimschroeven links en rechts nog wat aangevezen zullen worden. Zo is het altijd al geweest, bij elk nieuw mestactieplan.”

Beeld: ILVO

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada